

Till arbetspensionsanstalterna

TILLÄGGSANVISNINGAR OM TILLÄMPNINGEN AV EU:S NYA SOCIALTRYGGHETS-
BESTÄMMELSER

I cirkulär A 70/93 ges anvisningar om hur socialtrygghetsbestämmelserna i EES-avtalet inverkar på arbetspensionerna. Kaiho-arbetsgruppen har vid Pensionsskyddscentralen arbetat med EU-pensionsfrågor och tagit ställning till dem. I detta cirkulär kompletteras de ovannämnda anvisningarna.

Cirkuläret är avsett för de tjänstemän som vid pensionsanstalterna handlägger sådana pensionsfrågor på vilka EU:s stadganden om social trygghet tillämpas.

Pensionsskyddscentralen sammanställer senare anvisningarna i detta cirkulär med anvisningarna i cirkulär A 70/93 och sänder dessa som en komplettering till EES-pärmen (ETA:n soveltaminen).

I detta cirkulär används förkortningen EU- och med den avses även EES-länderna Norge och Island.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Seppo Pietiläinen

Pentti Koivistoinen

Juridiska avdelningen

29.6.1995

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

TILLÄGGSANVISNINGAR OM TILLÄMPNINGEN AV EU:S NYA SOCIALTRYGGHETS-BESTÄMMELSER

1	HANDLÄGGNING AV ANSÖKNINGARNA	1
1.1	Dagen då pensionsansökan anhängiggörs	1
1.2	Retroaktiv betalning av pensionen utomlands	2
1.3	Dröjsmålsförhöjning	3
1.4	Justeringsansökan eller EU-ansökan	3
1.4.1	Justering	3
1.4.2	En ny pension från ett annat land	4
1.4.3	Delpension ändras till full invalidpension	5
1.4.4	Skyddsstadgande	5
1.4.5	Invalidpension ändras till ålderspension	6
1.4.6	Ålderspension vid lägre pen- sionsålder	7
1.4.7	Fortsättning av tidsbestämd invalid- pension	7
1.5	Individuell förtidspension	7
1.6	Sändning av handlingar och insamling av uppgifter	8
1.7	En ny ansökan efter ett avslagsbeslut	9
1.8	Förhandsanmälningsförfarandet vid hand- läggningen av EU-ansökningar	9
1.9	Arbetslöshetspension och förtida ålders- pension i Sverige	9
1.10	Bestämning av den teoretiska anstalten	10
1.10.1	KAPL-anställningar inom Staten	10
1.10.2	Principen om sista anstalt och pro rata-pension med återstående tid	10
1.10.3	Samtidiga anställningar och pro rata-pension med återstående tid	10
1.10.4	APL-fribrev enligt EU-bestämmelserna för den som beviljats pension inom den offentliga sektorn	11
1.11	Pensionsdatatrafiken till de övriga avtals- länderna	11
1.12	Den utredande anstalten i vissa situationer	11
1.12.1	FPA som utredande anstalt	11
1.12.2	Pensionsskyddscentralen som utredande anstalt	13
1.13	Anställningar eller företagaverksamhet som inte omfattas av arbetspensionslagarna	13
1.14	Ikraftträdelseskedet	14

Juridiska avdelningen

29.6.1995

2	INTYG ÖVER FÖRSÄKRINGSPERIODERNA	
2.1	Försäkringsperioderna i Finland som bör beaktas i beräkningen av pensionen	14
2.2	Försäkringsperioderna i Sverige	19
2.3	Försäkringsperioderna i England	21
2.4	Försäkringsperioderna i Tyskland	21
3	BESTÄMNING AV PENSIONEN	21
3.1	EU-stadgandena och den återstående tiden i en fribrevspension	21
3.2	Den nordiska socialtrygghetskonventionens stadganden och den återstående tiden	23
3.3	Beräkningen av pensionen när arbetstagaren endast har rätt till pension från Finland	24
3.3.1	"Rent nationell"	24
3.3.2	Rätt till återstående tid enligt försäkringsperioderna i ett annat EU-land	25
3.3.3	Rätt till pension enligt försäkringsperioderna i ett annat EU-land	26
3.4	Invaldpensionen börjar	27
3.5	Invaldpension från Finland enligt tidigare grunder	29
3.6	Engångsbetalning och EU-stadganden	30
3.7	Begränsningsstadgandets inverkan på den återstående tiden	30
3.8	Så intjänas pension under pensioneringen då den återstående tiden bestäms enligt bilagebestämmelse VI	31
3.9	En anställning som är kortare än en månad och tillämpningen av bilagebestämmelse VI	31
3.10	En tidigare SjöPL-pension och APL-pension enligt EU-stadgandena	32
3.11	Pro rata-beräkning i Sverige	32
3.12	Beräkning av rehabiliteringspenningen	32
3.13	Ikraftträdelseskedets skyddsstadgande	33
3.14	Diverse	33
3.15	Samordning av trafikförsäkrings- och olycksfallsersättningar	34
4	BESLUT	34
4.1	Interimistiskt beslut	34
4.2	Slutligt beslut	35
4.2.1	Ålderspensioner	35
4.2.2	Följande fribrev	36
4.2.3	Arbetslöshetspension	36

Juridiska avdelningen

29.6.1995

4.3	Slutligt beslut efter prövning	36
4.3.1	Fribrevspensioner	36
4.3.2	Pension för den återstående tiden endast från Finland	36
4.3.3	Fortsättningsbeslut för invalidpen- sionerna	37
4.4	Slutligt beslut om deltidspensionsrätt	37
4.5	Slutligt beslut om invalidpension	37
4.6	Slutligt beslut om flera interimistiska beslut	38
4.7	Att sända det slutliga beslutet	38
4.8	Registrering av sammandragsbeslut	40

Juridiska avdelningen

29.6.1995

HANDLÄGGNING AV ANSÖKNINGARNA

1.1

Dagen då pensionsansökan anhängiggörs

Fr.o.m. 1.1.1994 Enligt EU-stadgandena anhängiggörs en pensionsansökan som lämnats in vid någon medlemsstats försäkringsanstalt samtidigt i varje medlemsstat. Detta stadgande tillämpas på ansökningar som anhängiggjorts 1.1.1994 eller senare.

Ansökningar före 1.1.1994

När en pensionsansökan lämnats in i ett annat EU-land före 1.1.1994 beror dagen då ansökan i Finland anhängiggörs på om det gäller a) ett avtalsland eller b) ett icke-avtalsland. Angående avtalsländer är det dessutom av betydelse om det gäller ett nordiskt land eller något annat avtalsland.

Dagen för anhängiggörandet har betydelse om pensionen beviljas retroaktivt. På dröjsmålsförhöjningen inverkar den dock inte (se punkt 1.3).

a) Avtalsländerna

De nordiska länderna

I den tidigare nordiska konventionen nämndes inte när dagen för ett annat lands anhängiggörande av ansökan skulle godkännas. Enligt den tidigare konventionen var dagen för anhängiggörandet den dag då ansökan i Finland anhängiggjorts.

Om dagen för anhängiggörandet i ett annat nordiskt land skett före 1.1.1994 och ansökan förmedlas till Finland via blankett E senast 31.12.1995 är dagen för anhängiggörandet 1.1.1994. Om ansökan förmedlas till Finland 1.1.1996 eller senare utgör dagen för anhängiggörandet den dag då ansökan lämnats in till Finland. Dessa regler överensstämmer med artikel 94 i förordning 1408/71.

Exempel

En ansökan om invalidpension har anhängiggjorts 14.11.1993 i Sverige. Pensionsfallet inträffade 3.2.1993. Ansökan har inkommit till Finland 10.1.1994. Eftersom ansökan nått Finland före 31.12.1995 är dagen för anhängiggörandet i Finland 1.1.1994. Pensionen från Finland beviljas för högst ett år retroaktivt från ansökans anhängiggörande ("ett år före den månad som följer efter ansökningen om pension", 3 mom. 4 § APL). Ett år retroaktivt från ansökan är i detta fall 1.2.1993 men eftersom pensionsfallet inträffat 3.2.1993, beviljas invalidpensionen från Finland fr.o.m. 1.3.1993.

Juridiska avdelningen

29.6.1995

Övriga avtalsländer

Finland bör godkänna reglerna om dagen för anhängiggörandet enligt den tidigare socialtrygghetskonventionen. Vanligen godkänns ett annat lands dag för anhängiggörandet i Finland. Konventionen med Spanien och Grekland innehåller en begränsning enligt vilken Finlands ansökan bör anlända inom sex månader från att den ursprungliga ansökan uppgjordes. Om ansökan anländer senare är dagen för anhängiggörandet den dag då ansökan når Finland.

b) Icke-avtalsländerna

De ovannämnda reglerna i artikel 94 i förordning 1408/71 gäller även icke-avtalsländerna. Om ansökan sänds till Finland senast 31.12.1995 är dagen för anhängiggörandet i Finland 1.1.1994 fastän ansökan i ett annat EU-land blivit anhängig före 1.1.1994.

Exempel

En EU-ansökan som nått Finland år 1994 har blivit anhängig i ett annat EU-land som ett rehabiliteringsärende redan år 1991 och en pensionsanstalt i ett annat EU-land har ansett att dagen för anhängiggörandet är den dag då rehabiliteringsärendet anhängiggjorts. I Finland är dagen för anhängiggörandet 1.1.1994.

Anteckning av dagen för anhängiggörandet

Om dagen för anhängiggörandet inte antecknats på en ansökningsblankett som sänts till Finland från utlandet antecknar Pensionsskyddscentralen dagen för undertecknandet som dagen för anhängiggörandet. Om dagen för undertecknandet inte antecknats, antecknar Pensionsskyddscentralen den dag som ansökan nådde Pensionsskyddscentralen som dagen för anhängiggörandet. Om pensionen beviljas retroaktivt skall Pensionsskyddscentralens sektion för utländska pensionsärenden reda ut den verkliga dagen för ansökans anhängiggörande.

1.2

Retroaktiv betalning av pensionen utomlands

EU-stadgandena förpliktigar inte till utbetalning av pensionen till ett annat land för tiden före 1.1.1994 fastän pensionen i Finland beviljas retroaktivt för ett år fr.o.m. början av den månad som följer efter den dag då pensionsansökan anhängiggjorts. Om en socialtrygghetskonvention som förpliktigar till betalning av pensionen inte ingåtts med det ifrågavarande landet, behövs Pensionsskyddscentralens samtycke till att pensionen inom den offentliga sektorn betalas utomlands för tiden före 1.1.1994.

Juridiska avdelningen

29.6.1995

1.3

Dröjsmålsförhöjning

Vid beräkningen av dröjsmålsförhöjningen anses det att ansökan lämnats in först då ansökan jämte nödvändiga bilagor (t.ex. alla intyg över försäkringsperioderna utomlands) nått någon behörig anstalt i Finland (Pensionsskyddscentralen, FPA eller någon arbetspensionsanstalt). Dröjsmålsförhöjningen räknas ut när det slutliga beslutet ges, när alla erforderliga uppgifter finns tillhanda. Fastän det enbart blir frågan om att betala ut en nationell fribrevspension till följd av EU-ansökan beräknas dröjsmålsförhöjningen enligt EU-stadgandena.

1.4

Justeringsansökan eller EU-ansökan

1.4.1

Justering

Enligt den sökandes begäran kan pensioner som beviljats i något EU-land före 1.1.1994 justeras så att de överensstämmer med EU-stadgandena (artikel 94 i förordning 1408/71). Justeringen görs inte tjänstevägen utan den sökande måste ansöka om att justeringen görs.

Om den sökande bett om att pensionen skall justeras före utgången av år 1995 har han rätt till ett justerat totalbelopp fr.o.m. 1.1.1994. Om hans begäran om justering sker senare kan det nya beloppet betalas från början av den månad som följer efter inlämnandet av justeringsbegäran.

Om en begäran om justering är anhängig i Sverige och Pensionsskyddscentralen sänder ett intyg om försäkringsperioderna i Finland till Sverige, ber Pensionsskyddscentralens sektion för utländska pensionsärenden alltid i sådana fall också om att få försäkringsperioderna i Sverige. Då UM-sektionen fått alla försäkringsperioder i Sverige sänder den de båda ländernas perioder till den teoretiska anstalten som räknar ut pensionen. Pensionsanstalten uppger beloppet för den löpande pensionen och pensionsbeloppet enligt EU-stadgandena till UM-sektionen som förmedlar uppgifterna till Sverige. Pensionsbeloppen uppges i samma indexnivå (i indexnivån för år 1994 om justeringen görs fr.o.m. 1.1.1994, i övriga fall i indexnivån vid justeringsögonblicket).

Mellan Sverige och Finland råder olika åsikter om hur arbetspensionerna skall tolkas. Sverige anser att de arbetspensioner i vilka pensionsfallet inträffat före 1.1.1994 inte kan justeras så att de motsvarar EU-stadgandena. Frågan är ännu under behandling.

Juridiska avdelningen

29.6.1995

1.4.2

En ny pension från ett annat land

En pension från Finland som löper 1.1.1994 justeras så att den motsvarar EU-stadgandena även då ett annat EU-land beviljar pensionstagaren en ny pension. I sådana fall genomgår ansökan om ny pension "en fullständig EU-behandling". En pension från Finland justeras enligt artikel 49.2 i förordning 1408/71 eftersom den sökande beviljas en pension som innehåller nya försäkringsperioder. Justeringen görs retroaktivt fr.o.m. den tidpunkt då pensionen från ett annat EU-land börjat, dock tidigast fr.o.m. 1.1.1994. Om pensionsbeloppet trots det inte förändras då EU-stadgandena tillämpas fattar pensionsanstalten inte ett nytt beslut i frågan. Pensionsanstalten sänder sitt tidigare beslut och uppgifter om beloppet för den löpande pensionen till den utredande anstalten för att den skall fatta ett sammandragsbeslut. (Jfr. punkt 1.10.4)

Exempel

En person som får arbetslöshetspension från Finland söker ålderspension från Sverige i en ålder av 65 år och han har inte tidigare beviljats pension i Sverige. Ålderspensionsansökan som är avsedd för Sverige anhängiggörs i Finland som en EU-asökan. Eftersom pensionen från Sverige är ålderspension (till vilken återstående tid aldrig kan fogas), ändras beloppet på pensionen från Finland inte fastän beloppet skulle räknas på nytt i enlighet med EU-stadgandena. Därför fattas inget nytt beslut om att arbetslöshetspensionen ändras till ålderspension.

Eftersom ärendet dock behandlas som ett EU-ärende sänder pensionsanstalten sitt tidigare beslut till den handläggande anstalten för ett sammandragsbeslut. I följbrevet antecknas pensionsbeloppet i indexnivån för den tidpunkt då ålderspensionen började.

I ovanstående situation gäller det alltså ur finländsk synvinkel att justera en beviljad pension (ändring av en pension så att den motsvarar en tidigare EU-pensionen) och ur svensk synvinkel att bevilja en ny pension (jfr. samordning i Finland då ett annat pensionssystem beviljar ålderspensionen så att den börjar vid en senare tidpunkt).

Anmälan om pensionsfallet

Gällande ålderspensionsärendet utarbetar pensionsanstalten en sk. anmälan om återgång enligt de anvisningar om datatrafiken som är i kraft eftersom ansökan inte behandlats färdigt som ett EU-ärende. Då avlägsnas uppgifterna om ansökans anhängiggörande ur registret.

Juridiska avdelningen

29.6.1995

1.4.3

Delpension ändras till full invalidpension

En ansökan som inkommit från ett annat EU-land om att ändra en delpension som löper 1.1.1994 till full invalidpension behandlas som en ny pension fastän pensionsfallet har inträffat före 1.1.1994. Ett läkarutlåtande är tillräckligt som ansökan om det ur läkarutlåtandet framgår att sökanden har för avsikt att söka full pension. Enligt artikel 51 i förordning 1408/71 bör förmånen räknas ut på nytt om bestämningssättet eller beräkningsregeln ändras. EU-stadgandena tillämpas alltså eftersom bestämningssättet för pensionen ändras.

När ett annat EU-land beviljar sökanden full invalidpension justeras delpensionen från Finland enligt EU-stadgandena (artikel 49.2 i förordning 1408/71) fr.o.m. den tidpunkt när full pension från ett annat EU-land börjar. Detta förfaringsätt tillämpas trots att pensionen från Finland fortsätter som delpension.

Om delpensionen från Finland ändras till full pension räknas även den sistnämnda enligt EU-stadgandena.

Ett läkarutlåtande tolkas som en EU-ansökan om en pensionstagare som bor i Finland, som också arbetat i något annat EU-land, ansöker om att ändra delpensionen till full invalidpension enbart med ett läkarutlåtande ur vilket det framgår att han har för avsikt att söka pension också utgående från arbete som han utfört i något annat land. EU-stadgandena tillämpas och pensionen räknas ut på nytt. Om det inte framgår ur läkarutlåtandet eller den nya ansökan att sökanden arbetat utomlands behöver handläggaren inte utreda ur handlingarna huruvida sökanden också arbetat utomlands.

1.4.4

Skyddsstadgande

Skyddsstadgandet tillämpas (artikel 118 i förordning 574/72) om pensionsfallet inträffat före 1.1.1994, det slutliga pensionsbeslutet givits 1.1.1994 eller senare och pensionen börjar före 1.1.1994. Tidpunkten för ansökans anhängiggörande kan vara antingen före eller efter 1.1.1994.

Enligt skyddsstadgandet beviljas pensionen för tiden före 1.1.1994 enligt den nationella lagstiftningen (+ socialtrygghetskonventionerna). Efter 1.1.1994 räknas pensionen enligt EU-stadgandena om pensionen som räknats ut på detta sätt blir större. Skyddsstadgandet har alltså till uppgift att se till att pensionen inte blir mindre om EU-stadgandena tillämpas.

Juridiska avdelningen

29.6.1995

Vid tillämpningen av skyddsstadgandet jämförs summan för alla arbetspensioner från Finland och utlandet som räknats enligt de stadganden som var i kraft före 1.1.1994 (den nationella + socialtrygghetskonventionerna) med summan för arbetspensionerna från Finland och utlandet som räknats enligt EU-stadgandena. Fr.o.m. 1.1.1994 ges pensionsbeslutet därför vanligen som ett interimistiskt beslut.

Skyddsstadgandets inverkan upphör om pensionssökanden beviljas en ny pension från något annat EU-land. I sådana fall justeras pensionen enligt artikel 49 i förordning 1408/71. (Se punkt 3.13)

1.4.5

Invalidpension ändras till ålderspension

I Finland ändras invalidpensionen automatiskt till ålderspension om pensionsgrunderna inte ändras. Det samma gäller GEVPL-, AVEL- och AvStL-förmåner. Vissa pensionsanstalter informerar pensionstagarna om att delpensionen ändrats till ålderspension genom att bara sända ett brev. Andra pensionsanstalter fattar ett nytt beslut i dylika fall.

Också Sverige ändrar automatiskt både del- och full invalidpension till ålderspension. I dessa situationer justeras pensionerna alltså vanligen inte.

Om Finland dock tagit emot pensionsansökningsblankett E 202 justeras pensionen från Finland så att den motsvarar EU-stadgandena då den ändras till ålderspension, om pensionsbeloppet ändras.

Om pensionsbeloppet inte ändras sänder arbetspensionsanstalten det tidigare beslutet till Pensions-skyddscentralen för att vidarebefordras till Sverige och meddelar begynnelse-tidpunkten och beloppet i indexnivån för begynnelse-tidpunkten i följbrevet. Om ansökan från början varit en EU-ansökan anmäler pensionsanstalten om återbrytning till pensionsfallsregistret så att EU-uppgifterna om anhängiggörandet avlägsnas. Pensionsfallsregistret upptar då bara den nationella pensionen och återbrytandet av EU-ansökan.

Då pensionsbeloppet ändras på basis av de nya försäkringsperioderna (i ålderspensionen beaktas t.ex. anställningar som genom begränsningsstadgandet avskilts från invalidpensionen) räknas pensionen ut på nytt enligt EU-stadgandena och ett beslut om ålderspension fattas. I sådana fall registreras justeringen som en EU-ansökan och Pensions-skyddscentralen sänder ansökan E 202 som gäller ålderspensionen till Sverige (sk. fullständig EU-behandling). Om ändring-

Juridiska avdelningen

29.6.1995

en i försäkringsperioderna är mycket liten behöver en ny uträkning inte göras.

Om det när invalidpensionen ändras till ålderspension framgår att pensionstagaren arbetat i Sverige men att den svenska försäkringskassan inte tidigare har fattat något pensionsbeslut gällande honom och att han inte har sökt pension från Sverige, reder pensionsanstalten ut vilka möjligheter han har att söka pension också i Sverige. Han kan då välja om han vill ansöka om pension på basis av sitt arbete i Sverige.

1.4.6

Ålderspension vid lägre pensionsålder

Då ålderspension enligt StPL eller KTAPL beviljas vid 63-års ålder eller vid en tidigare pensionsålder och pensionstagaren vill söka ålderspension även från ett annat EU-land redan innan uppnådd ålderspensionsålder i det aktuella landet, behandlas pensionsansökan som en EU-ansökan.

Om en arbetstagare inte söker ålderspension från ett annat EU-land i en tidigare pensionsålder, behandlas ansökan i Finland som en rent nationell ansökan. Då APL- och FPL-ålderspensionerna senare skall beviljas behandlas ansökan i detta skede som en EU-ansökan.

Det samma gäller även APL-pensioner som beviljats i en tidigare pensionsålder.

1.4.7

Fortsättning av tidsbestämd invalidpension

FPA har inte ansett att en fortsättningsansökan om tidsbestämd invalidpension är en ny pensionsansökan fastän pensionstagaren ansökt om fortsättning efter 1.1.1994. Inom arbetspensionssystemet har det ansetts att det i sådana fall är frågan om en ny ansökan och att en fortsättningspension som beviljas efter 1.1.1994 kunde justeras så att den motsvarar EU-stadgandena.

Pensionsskyddscentralens och Folkpensionsanstaltens arbetsgrupp utreder frågan. När utredningen är färdig ges separata anvisningar i frågan.

1.5

Individuell förtidspension

En förhandsansökan om individuell förtidspension är till en början en EU-ansökan. Inte förrän den sökande anmäler att han vill ha pensionen som beviljats honom genom förhandsbeslutet sänds en kopia av pensionsansökan till Pensionsskyddscentralens UM-sekti-

Juridiska avdelningen

29.6.1995

on, om Pensionsskyddscentralen är den utredande anstalten. Då kopian sänts till Pensionsskyddscentralen fyller UM-sektionen i EU-ansökan E 204 och sänder den utomlands. (Cirkulär C 7/93)

När FPA är den utredande anstalten sänder den arbetspensionsanstalt som gett förhandsbeslutet inte någon kopia av ansökningshandlingarna till gruppen som handhar de internatinella ärendena vid FPA. Arbetspensionsanstalten kan per telefon meddela om den slutliga ansökan till den lokalbyrå som mottagit ansökan, men vanligen väntar lokalbyrån på att pensionstagaren själv kontaktar även FPA.

I beslutet om individuell förtidspension ges en uppskattning av pensionen som rent nationell. Om personen har arbetat i ett annat EU-land nämns i beslutet att den pension som intjänats utomlands kan förändra det pensionsbelopp som nämnts i förhandsbeslutet.

Om sökanden senast arbetat i ett annat EU-land och han har rätt till återstående tid enligt bestämmelserna i bilaga VI till förordning 1408/71 men inte mera enligt den nationella lagstiftningen i Finland, kan ett "tekniskt avslag på den individuella förtidspensionen" (ej rätt till återstående tid) inte ges. I sådana fall ber pensionsanstalten om uppgifter om försäkringsperioderna från det andra EU-landet genom förmedling av den utredande anstalten. Inte förrän sökanden har rätt till individuell förtidspension och han ansöker om ett slutligt beslut sänds ansökan till den utredande anstalten som vidarebefordrar den till det andra EU-landet.

1.6.

Sändning av handlingar och insamling av uppgifter

När Pensionsskyddscentralen får ansökningshandlingarna jämte bilagor från ett annat EU-land beställer den de handlingar som fattas och sänder dem till pensionsanstalten allt efter som de når Pensionsskyddscentralen. Om pensionsanstalten inte fått läkarutlåtandet eller någon annan bilaga som behövs inom en rimlig tid (t.ex. 3-4 månader), kan den kontakta Pensionsskyddscentralens UM-sektion som på begäran påskyndar anstalten i det andra EU-landet.

Om pensionsanstalten ber Pensionsskyddscentralen skaffa tilläggsuppgifter till ansökan av något kontaktorgan i utlandet, antecknas i begäran vilket kontaktorgan det är frågan om. Pensionsskyddscentralen uppbevarar inte kopiorna till ansökningshandlingarna och i Pensionsskyddscentralens register finns inga anteckningar om kontaktorganen.

Juridiska avdelningen

29.6.1995

1.7

En ny ansökan efter ett avslagsbeslut

Om en arbetspensionsanstalt i Finland har avslagit en EU-invalidpensionsansökan och inget beslut ännu kommit från utlandet och pensionstagaren inom en månad på nytt ansöker om pension, betraktas den nya pensionsansökan som ett besvär (se cirkulär A 45/94). Ansökan aktualiseras inte på nytt innan besväret bemötts med ett positivt beslut.

Om den nya pensionsansökan anländer senare än en månad efter avslagsbeslutet tolkas den nya ansökan inte mera som ett besvär. Ansökan kommer dock inte att behandlas som en EU-ansökan eftersom behandlingen av den tidigare ansökan fortfarande inte är slutförd. Därför registreras den nya ansökan som en ny nationell ansökan.

I ovannämnda situationer sänds kopiorna av de nya utredningarna (läkarutlåtanden) till den handläggande anstalten och den handläggande anstalten förmedlar dem till det andra landet.

Om det ur Pensionsskyddscentralens register framgår att det andra landet redan fattat ett beslut och om den nya ansökan inkommit över en månad efter att Finland fattat sitt beslut, tas den nya ansökan upp som en EU-ansökan. I detta fall sänds även en kopia av pensionsansökan till Pensionsskyddscentralen.

1.8

Förhandsanmälningsförfarandet vid handläggningen av EU-ansökningar

Förfarandet med förhandsanmälningar som gäller ansökningarna om EU-invalidpension påbörjas på samma sätt som om det skulle vara en nationell pension (cirkulär C 1/95).

Om sökanden haft arbete i Finland före 23-års ålder och därefter arbetat länge i Sverige görs ingen förhandsanmälan eftersom han inte har pensionsrätt enligt arbetspensionssystemet i Finland.

1.9

Arbetslöshetspension och förtida ålderspension i Sverige

Förtida ålderspension som beviljats i Sverige hindrar utbetalningen av arbetslöshetsdagpenning i Finland. Därför borde en arbetstagarare söka förtida ålderspension från Sverige först då han har fått ett intyg för ansökan om arbetslöshetspension. Arbetslöshetspension som beviljats i Finland kan betalas ut samtidigt med den förtida ålderspensionen som beviljats i Sverige.

Juridiska avdelningen

29.6.1995

Ansökningarna om arbetslöshetspension tillställs den utredande anstalten som informerar sökanden om att arbetslöshetsdagpenningen som beviljats i Finland upphör om sökanden beviljas förtida ålderspension i Sverige. Om sökanden vill söka förtida ålderspension i Sverige påbörjas ansökan på basis av ansökan om arbetslöshetspension som gjorts i Finland. Då har sökanden redan fått ett intyg av arbetslöshetskassan eller av FPA.

1.10

Bestämning av den teoretiska anstalten

Den teoretiska anstalten bestäms på samma sätt som den sista anstalten (t.ex. regeln om att lämna pensionen vilande tillämpas).

Den arbetspensionsanstalt som tagit emot ansökan avgör när en arbetspensionsanstalt är teoretisk och överför eller sänder ut ansökan i enlighet därmed.

1.10.1

KAPL-anställningar inom staten

LEL Arbetspensionskassan och Statskontoret har kommit överens om att LEL Arbetspensionskassan alltid är en teoretisk anstalt i de fall när KAPL-försäkringspremier (StPL/KAPL) betalats för en persons statliga tjänstgöring och hans pensionsfall inträffat medan han varit statsanställd.

1.10.2

Principen om sista anstalt och pro rata-pension med återstående tid

När den återstående tiden enligt bilagebestämmelse VI i EG-förordningen 1408/71 fogas till en sådan persons pension som beviljats fribrevspension i Finland tillämpas regeln om att lämna pensionen vilande. Om den återstående tiden i sådana fall fogas till en sådan anställning som försäkrats i en annan arbetspensionsanstalt än den som betalar fribrevspension till personen i fråga, kan även den pensionsanstalt som betalar pensionen bytas ut. Pensionsanstalterna kan emellertid komma överens om att den anstalt som redan betalar pensionen också gör det i fortsättningen.

1.10.3

Samtidiga anställningar och pro rata-pension med återstående tid

Om en person har tjänat in fribrevspension enligt samtidiga anställningar som upphört vid samma tidpunkt och återstående tid fogas till fribreven på basis av bilaga VI, fungerar den anstalt som teoretisk anstalt som har den större pensionslönen för anställningen. Detta gäller även samtidiga anställ-

Juridiska avdelningen

29.6.1995

ningsförhållanden inom den privata och offentliga sektorn. Pensionsanstalterna kan också komma överens om ett annorlunda förfarande.

1.10.4

APL-fribrev enligt EU-bestämmelserna för den som beviljats pension inom den offentliga sektorn

Då en person beviljats ålderspension enligt StPL eller KTAPL före han har fyllt 65 år och han ansöker om arbetspension inom den privata sektorn när han är 65 år, fungerar en pensionsanstalt inom den privata sektorn som teoretisk anstalt fastän personen i fråga varit anställd inom den privata sektorn tidigare än inom den offentliga. Pensionsanstalten inom den offentliga sektorn fattar inte ett nytt beslut utan sänder på begäran sitt ursprungliga beslut till den teoretiska anstalten. (Se punkt 1.4.2.)

1.11

Pensionsdatatrafiken till de övriga avtalsländerna

Den handläggande anstalten (Pensionskyddscentralen eller FPA) sköter också om ansöknings- och övrig pensionsdatatrafik till andra avtalsländer än EU-länderna, om sökanden som omfattas av EU-stadgandena, har arbetat även i ett annat land som Finland ingått en konvention om social trygghet med (t.ex. i USA).

1.12

Den utredande anstalten i vissa situationer

Den utredande anstalten förblir vanligen den samma om samma person senare gör en ny EU-ansökan. Den utredande anstalten kan dock ändras om pension inte utbetalats på två år.

Den utredande anstalten bestäms utgående från pensionssökandens bostadskommun. Om en pensionssökande som senast arbetat i Sverige bor i Finland finns den utredande anstalten i Finland, fastän den sökande inte har rätt till arbetspension från Finland. Om sökanden inte har rätt till arbetspension är FPA den utredande anstalten.

1.12.1

FPA som utredande anstalt

När pensionssökanden har arbetat i Sverige före år 1969, i Norge före år 1967 och i Danmark före år 1964 har han inte tjänat in försäkringsperioder i dessa länder som berättigar till pension. I sådana fall är den i Finland beviljade pensionen rent nationell. Eftersom folkpensionen också i dessa fall är

Juridiska avdelningen

29.6.1995

en EU-pension handläggs pensionsärendet som ett EU-ärende.

Pensionssökanden kan nämligen ha rätt till folkpension enligt den nordiska konventionen om social trygghet fastän han skulle ha arbetat i något nordiskt land före de nämnda åren eller under en så kort tid att rätt till arbetspension inte uppkommit, eller om han endast bott i dessa länder. I Sverige uppkommer rätt till arbetspension inte om inkomsterna varit mindre än ATP-gränsbeloppet. År 1995 är detta gränsbelopp 35 700 kronor. (ATP-gränsbeloppen under olika år framgår ur Bilaga 1). I dylika fall fungerar FPA alltid som utredande anstalt.

Om Pensionsskyddscentralen som utredande anstalt konstaterar att sökanden inte haft till arbetspension berättigande arbete i ett annat nordiskt land än Finland, sänder den handlingarna gällande pensionsansökan till FPA:s lokalbyrå och meddelar i följebrevet att den utredande anstalten ändrats. Om Pensionsskyddsanstalten inte känner till vilken FPA-lokalbyrå som skall anlitas sänder den handlingarna till gruppen för internationella ärenden på FPA.

Om pensionsansökan har kommit till en arbetspensionsanstalt sänder den i dessa fall kopior av ansökningshandlingarna till FPA och meddelar att den utredande anstalten ändrats till Pensionsskyddscentralens RE-avdelning.

När den sökande har meddelat att han endast har varit bosatt i något nordiskt land ber arbetspensionsanstalten inte om blankett E 207 av pensionsökanden, utan FPA ber om den. Om det ur ansökningshandlingarna inte framgår huruvida sökanden arbetat eller endast bott i Sverige, ber pensionsanstalten om blankett E 207.

Arbetspensionsanstalten räknar ut och beviljar arbetspensionen som rent nationell. Pensionsbeslutet kan vara slutligt och till det bifogas anvisningar för sökande av ändring enligt den nordiska konventionen (se punkt 4.7). I sitt beslut meddelar arbetspensionsanstalten sökanden att han inte har rätt till arbetspension enligt EU-stadgandena. Arbetspensionsanstalten sänder sitt beslut till FPA för sammandragsbeslut, även i de fall då arbetspensionsanstalten har avslagit ansökan.

De följande anstalterna sänder också i sådana fall sitt beslut jämte anvisningar om sökande av ändring och uträkningar till den teoretiska anstalten för att tillställas FPA.

Juridiska avdelningen

29.6.1995

Felaktigt anhängiggörande

Om FPA har aktualiserat ansökan som en EU-ansökan på basis av boendeperioderna i de nordiska länderna och har sänt handlingarna till Pensionsskyddscentralen, registreras ansökan automatiskt som anhängiggjord även gällande arbetspension, fastän ansökan eventuellt gäller endast folkpension.

När EU-ansökan endast gäller folkpension och inget beslut om arbetspension fattas, avlägsnar arbetspensionsanstalten den ansökan som anhängiggjorts i onödan genom att meddela Pensionsskyddscentralens RE-avdelning. Handläggningen fortsätter och beslut fattas på samma sätt som i fråga om EU-ärenden trots att arbetspensionssystemet fattar ett negativt beslut.

1.12.2

Pensionsskyddscentralen som utredande anstalt

FPA flyttar över den utredande anstaltens uppgifter till Pensionsskyddsanstalten alltid då pensionsansökan gäller delinvalidpension eller deltidspension eftersom dessa pensioner inte kan beviljas enligt FPL.

En person kan inte få deltidspension från Finland om han får pension från något annat EU-land. Därför sänds ansökan om deltidspension inte utomlands, bara om pensionssökanden uttryckligen ber om det.

Pensionsskyddscentralen fungerar som utredande anstalt då ansökan gäller förtida ålderspension enligt arbetspensionslagarna och sökanden inte samtidigt ansöker om pension enligt FPL.

Även i de fall då arbetspensionsanstalten har sänt en förhandsifylld ansökan om ålderspension till den försäkrades hem och han returnerar ansökan till arbetspensionsanstalten eller till någon servicepunkt inom arbetspensionssystemet, fungerar Pensionsskyddscentralen som utredande anstalt.

1.13

Anställningar eller företagarkerksamhet som inte omfattas av arbetspensionslagarna

Pensionsskyddscentralen sänder ut och överflyttar EU-ansökningarna på samma sätt som de ansökningar som gäller de nationella pensionerna. Om sökanden arbetat inom den privata eller offentliga sektorn endast före 8.7.1961 överflyttar eller sänder pensionsskyddscentralen inte ut ansökan utan avslår ansökan. Då avlägsnas även uppgifterna om anhängiggörandet automatiskt.

Juridiska avdelningen

29.6.1995

Pensionsskyddscentralen behandlar och avslår ansökan även då sökandens företagarkerksamhet upphört före 1.1.1970 eller om det inte är möjligt att teckna FÖPL-försäkring för det löpande året eller fem år därförinnan, eller om företagarkerksamheten inte har omfattats av FÖPL och företagaren inte är verksam inom något område som omfattas av arbetspensionslagarna.

1.14

Ikraftträdelseskedet

Om en pensionsanstalt har startat en EU-runda bör rundan slutföras fram till sammandragsbeslutet.

Om arbetspensionsanstaltens beslut är givet före 1.1.1994 och FPL-ansökan har anhänninggjorts före 1.1.1994 är FPA:s beslut nationellt, fastän FPA:s beslut är givet efter 1.1.1994.

Om FPA har hunnit fatta ett nationellt beslut och arbetspensionsanstalten behandlar ansökan som en EU-ansökan, justerar FPA sitt eget beslut.

Om den ansökan som anhänninggjorts som en nationell ansökan behandlas som en EU-ansökan meddelar arbetspensionsanstalten om det endats till den FPA-lokalbyrå som tagit emot ansökan.

2

INTYG ÖVER FÖRSÄKRINGSPERIODERNA

2.1

Försäkringsperioderna i Finland som bör beaktas i beräkningen av pensionen

APL-perioder

Då pensionen räknas ut beaktas endast de försäkringsperioder som en person haft efter fyllda 23 år. Det arbete som utförts före 23-års ålder framgår ur den punkt vid vilken samtliga perioder meddelas.

Anställningstiden före 1.7.1962 halveras och den halverade tiden beaktas i försäkringsperioderna.

Enstaka dagar beaktas med en dags noggrannhet. Detta kan leda till att pro rata-pensionen blir större än den nationella pensionen fastän anställningstiderna är exakt de samma. Vid uträkningen av pensionen beaktas anställningstiden i månader. De enstaka dagarna kan ge tilläggs månader i intyget över försäkringsperioderna.

Juridiska avdelningen

29.6.1995

Försäkringsperioderna fastställs enligt uppgifterna i arbetsförhållanderegistret.

På sid. 9 i Cirkulär A 42/93 konstateras att pensionsanstalten kan räkna ut ålderspensionen enligt den dag som sökanden anmält att anställningen upphört. Om det efter att beslutet har fattats framgår att den dag då anställningen upphörde inte stämmer, korrigerar pensionsanstalten beslutet enligt egen prövning. Orsaken till korrigeringen kan vara att uppgiften innehållit ett sakfel. Pensionsanstalten kan även göra en ansökan om att upphäva beslutet.

Enligt ovanstående borde det även vara möjligt att fastställa försäkringsperioderna enligt den i ansökan om ålderspension nämnda sista dagen för anställningen. Frågan utreds i samband med utvecklingsprojektet angående intyget över försäkringsperioderna. I samband därmed utreds på vilket sätt de enstaka dagarna i fortsättningen skall beaktas.

KAPL-perioder

I totalperioderna i intyget över försäkringsperioderna upptas även de löner som en person under 23 år fått och de år under vilka förvärvsinkomsterna inte nått upp till gränsvärdet enligt 5 § 1 mom. KAPL. Dessa finner man dock inte i den punkt vid vilken de försäkringsperioder som beaktas vid pensionsberäkningen anmäls.

För tiden före 1977 ger registret enbart uppgifter om KAPL-årsinkomster och redovisningsperioder. För denna tid beaktas det år den sökande fyllt 23 år i sin helhet eftersom programmet inte specificerar månaderna utan ger det totala antalet månader. Detta år kan alltså också beaktas vid beräkningen av försäkringsperioderna.

För tiden före år 1977 räknas KAPL-försäkringsperioderna ut så att om en person under samma år förutom KAPL-förvärvsinkomsterna har haft APL-anställningar eller annan förvärvsverksamhet (t.ex. FÖPL, LFÖPL, StPL), minskas den tid som någon annan registrerad förvärvsverksamhet pågått från 360 dagar och KAPL-försäkringsperioderna bestäms enligt de återstående dagarna.

Exempel

År 1976 har arbetstagaren haft en APL-anställning 15.1-30.5.1976, en SjöPL-anställning 7.7-15.10.1976 och 5000 mk i KAPL-förvärvsinkomster (5 redovisningsperioder). Anställningarna har pågått 235 dagar, 125 dagar återstår alltså. KAPL-försäkringsperioderna är 4 månader 5 dagar.

Vid bestämningen av KAPL-försäkringsperioderna beaktas alla dagar som berättigar till arbetspensions-

Juridiska avdelningen

29.6.1995

tillägg (arbetslöshets- och rehabiliteringspenning-dagar m.m.) innan KAPL-lönerna. I sådana fall ändras divisorn i enlighet med vilken förmån som berättigar till arbetspensionstillägg. Vid beräkningen beaktas endast fulla månader i perioderna.

Exempel

En person har fått KAPL-förvärvsinkomster under 7 månader och han har lyft arbetslöshetsdagpenning för 150 dagar. 150 dagar delas med 22 varvid arbetslöshetsperioden utgör 6 månader 18 dagar, dvs. 198 dagar. Från 360 dagar dras 198 dagar av varvid KAPL-förvärvsinkomsterna beräknas för en tid av 162 dagar dvs. 5 månader och 12 dagar.

KoPL-perioder

På samma sätt som gällande KAPL upptas i totalperioderna även de löner som en person under 23 år fått och de år under vilka förvärvsinkomsterna inte nått upp till gränsvärdet enligt 3 § 2 mom. KoPL. Dessa beaktas dock inte i de perioder som beaktas vid beräkningen.

FöPL- och LFöPL-perioder

I totalperioderna anmäls även företagaverksamhet före 23-års ålder. I perioderna som beaktas vid beräkningen beaktas dock verksamhet som omfattas av FöPL och LFöPL som utförts efter 23-års ålder och fr.o.m. 1.1.1970. Sådana perioder från vilka företagaren eller lantbruksföretagaren beviljats befrielse, beaktas inte.

SjPL-perioder

Om sökanden haft seglationsmånader före 1.1.1991 ber Pensionsskyddscentralen ett utlåtande om försäkringsperioderna av Sjömanspensionskassan. Det kan finnas färre försäkringsperioder än de SjPL-försäkringsperioder som beaktas vid beräkningen eftersom en anställning som pågått 15 dagar enligt SjPL beaktas som en pensionsgrundande månad. SjPL innehåller ingen 23-års begränsning. Halvering av perioder sker för tiden före 1.6.1956.

StPL-perioder

Pensionsskyddscentralen ber om ett utlåtande om StPL-försäkringsperioderna av Statskontoret eftersom StPL avviker från de andra arbetspensionslagarna angående tilläggspensionsskyddet och angående beaktandet av anställningar på 1950-talet.

En person är berättigad till pension enligt StPL-anställningar som han har haft före 1.7.1962 trots att de varit korta, om han 1.7.1962 haft en anställning eller en anställning som upphört därefter och som pågått i fyra månader som berättigar till StPL-pension. Anställningstiden beaktas som pensionsgrundande fram till 21 års ålder. Från 1.1.1967 då StPL trädde i kraft har väntetiden varit en månad, men som pensionsgrundande tid har anställningstiden som

Juridiska avdelningen

29.6.1995

pågått efter 23-årsdagen beaktats. Vid beräkning av grundtryggheten halveras tiden före 1.7.1962 men vid beräkning av tilläggspensionsskyddet halveras den inte.

Som StPL-försäkringsperioder beaktas även tjänstgöring under krig, i dessa fall gäller ingen nedre åldersgräns.

KTAPL-perioder

KTAPL-perioderna beaktas i allmänhet enligt registeruppgifterna. Om en person har fått ett pensionsbeslut före 1.1.1989 ber Pensionsskyddscentralen vanligen ett utlåtande om försäkringsperioderna av Kommunernas pensionsförsäkring.

KyPL-, Finlands Bank - och FPA-perioder

Dessa beaktas enligt uppgifterna i arbetsförhållanderegistret.

Allmänt om intyget över försäkringsperioderna

Försäkringsperioderna som följer efter pensionsfallet beaktas inte. Perioderna beaktas fram till tidpunkten när arbetsoförmågan börjar.

Den tid under vilken en arbetstagare lyft heleffektiv pension och som upphört beaktas som en pensionsperiod.

Olika samtidiga anställningsperioder (anställningar eller företagarverksamhet) stryks ur försäkringsperioderna.

Om en pensionsanstalt märker ett fel i intyget över försäkringsperioderna och ber om att få ett nytt intyg av Pensionsskyddscentralen, borde det framgå ur begäran att det gäller korrigerings av ett redan givet intyg. Det inkorrekta intyget returneras till Pensionsskyddscentralens utdragsservice för att man där skall kunna reda ut om själva programmet haft något fel eller om felet uppkommit till följd av bristfälliga uppgifter i arbetsförhållanderegistret.

När uppgifterna i en persons arbetsförhållanderegister korrigeras efter att intyget över försäkringsperioderna givits, sänder Pensionsskyddscentralen ett nytt utdrag ur arbetsförhållanderegistret för kännedom till de pensionsanstalter i vilka denna persons pensionsärende är anhängigt eller som betalar ut pension till honom. Ett nytt intyg över försäkringsperioderna sänds däremot inte automatiskt utan pensionsanstalten bör be om det då den fått kännedom om korrigeringen av registeruppgifterna.

Juridiska avdelningen

29.6.1995

Om pensionsanstalten som korrigerar uppgifterna i arbetsförhållanderegistret samtidigt ber om ett nytt intyg över försäkringsperioderna, sänder Pensions-skyddscentralen ett nytt intyg också till alla de andra pensionsanstalterna som tidigare fått intyget.

Om pensionsanstalten då den ber om intyget över försäkringsperioderna är medveten om att pensionen beviljas enligt tidigare grunder bör detta meddelas i begäran om intyget. Vanligen klarnar frågan först efter handläggningen av ansökan varvid pensionsanstalten blir tvungen att av Pensions-skyddscentralen be om ett nytt intyg över försäkringsperioderna som motsvarar beviljandet enligt tidigare grunder. Begäran kan göras samtidigt som pensionsfallsuppgifterna sänds till Pensions-skyddscentralen.

Om anställningen inte godkänns till följd av begränsningsstadgandet bör pensionsanstalten meddela detta vid begäran om intyget över försäkringsperioderna. Om intyget redan sänts bör ett nytt korri-gerat intyg begäras. I samband med begäran meddelas orsaken till begäran om ett nytt intyg. En anställning som inte godkänts till följd av begränsningsstadgandet beaktas i alla perioderna, men inte i de perioder som beaktas i beräkningen.

När FPA är den handläggande anstalten ber den om intygen över försäkringsperioderna av Pensions-skyddscentralen. FPA fastställer boendeperioderna. FPA sänder intyget över försäkringsperioden först då den av Pensions-skyddscentralen får de på arbete baserade försäkringsperioderna, eftersom FPA jämför boende- och arbetsperioderna med varandra.

Pensions-skyddscentralen sänder pensionsansökan till Sverige utan att vänta på intyget över försäkringsperioderna, om arbetstagarens anställning i Finland fortfarande pågår och intyget inte kan ges. Pensions-skyddscentralen sänder intyget över försäkringsperioderna till Sverige när det är möjligt att ge intyget.

Pensions-skyddscentralen ber separat om ett utländskt intyg över försäkringsperioderna fastän det finska intyget över försäkringsperioderna ännu inte är färdigt. FPA begär inte intyg över försäkringsperioderna av Sverige i samband med ansökan eftersom Sverige har meddelat att intygen kommer utan begäran.

Om anställningen eller företagarkerksamheten enligt uppgifterna i arbetsförhållanderegistret fortfarande pågår är det inte möjligt att automatiskt skriva ut det finska intyget över försäkringsperioderna. I sådana fall kommer Pensions-skyddscentralen att utre-

Juridiska avdelningen

29.6.1995

da förfrågan och pensionsanstalten får ett utskrivet meddelande därom.

Om arbetet verkligen fortsätter t.ex. för att arbetstagaren gått i delpension, skall pensionsanstalten då den ber om intyget meddela fram till vilken dag man vill att perioderna skall räknas. Om anställningen eller företagarverksamheten har upphört men inget meddelande därom nått registret, skall uppgifterna om när anställningen upphört registreras i arbetsförhållanderegistret och därefter skall ett nytt intyg över försäkringsperioderna begäras på Pensionsskyddscentralens blankett 3300.

Om FPA är den handläggande anstalten och anställningen upphör i slutet av året ber arbetspensionsanstalten om ett intyg över försäkringsperioderna samtidigt som den till registret anmäler om att anställningen har upphört. I sådana fall antecknas vid punkten tilläggsuppgifter i intygsanhållan att anmälan om att anställningen upphör snart kommer.

Alla tidigare anställningsperioder anmäls till det andra EU-landet fastän den sökande inte får pension i Finland på basis av dem. Det andra landet kan behöva perioderna för att rätten till pension skall uppkomma. Ett avslagsbeslut till ett annat EU-land är inte ensamt tillräckligt.

Vid beräkningen av pensionen är uppgifterna i intyget över försäkringsperioderna utgångspunkten eftersom det andra EU-landet också använder dem i sina egna pro rata-beräkningar. När det efter att intyget om försäkringsperioderna getts kommer nya uppgifter om anställningar och Pensionsskyddscentralen ger ett nytt intyg över försäkringsperioderna, sänder den ett nytt intyg även utomlands.

2.2

Försäkringsperioderna i Sverige

Företagarverksamhet i Sverige finns antecknad i kolumn PPB på adb-förteckningarna som kommit från Sverige. Kolumn PPA avser antalet år i arbete som arbetstagare och kolumn SA dessas summa. Pensionspoängåren som antecknats på den svenska pensionspoängförteckningen multipliceras med 12 för att få motsvarande försäkringsmånader. Om det t.ex. finns poäng för år 1967, 1968 och 1969 blir försäkringsperioderna $3 \times 12 = 36$ månader.

Sverige anmälen poängen fr.o.m. 1.1.1960. Om arbetstagaren har poäng för på varandra följande år anses anställningen ha pågått utan avbrott även under tiden före 1.7.1962 och hela tiden beaktas. Anställningen anses ha pågått utan avbrott om arbetstagaren

Juridiska avdelningen

29.6.1995

har poäng för år 1960 och 1961 eller 1961 och 1962. Sålunda granskas det inte om anställningen pågick 8.7.1961. Tiden före 1.7.1962 halveras enligt de normala beräkningsreglerna i Finland. Om det finns poäng för år 1960, 1961 och 1962 är försäkringsperioden alltså 1.1.1960-31.12.1962 (=46 månader och 23 månader efter halveringen).

Den tid som en arbetstagare har fått sjukdagpenning (sjukpenning) räknas som ett ATP-poängår och således också som en försäkringsperiod. ATP-poängen ökar även då arbetstagaren får tidsbestämd invalidpension (sjukbirag) eller förtidspension.

ATP-poängen i Sverige fastställs i samband med beskattningen och uppgifterna om dem får man först i slutet av följande år. Sverige sänder inte automatiskt ett nytt intyg över försäkringsperioderna till Finland utan arbetspensionsanstalten måste be om det vid behov.

I det skedet då Pensionsskyddscentralen ger intyget över försäkringsperioderna har Finland inte ännu uppgifter om de svenska försäkringsperioderna. I dessa fall kan pensionsanstalten i Finland ge ett interimistiskt beslut som inte innehåller de sista poänguppgifterna. Pensionsanstalten kan om den vill uppskatta försäkringsperioderna för det senaste året. Ett nytt beslut fattas i Sverige när man där fastställt ATP-poänguppgifterna för det senaste året. Om Sverige ger ett nytt beslut bör uppgifterna om försäkringsperioderna begäras av Sverige eftersom de inte sänds automatiskt.

Då pensionen beviljas blir pensionsanstalten tvungen att ta reda på i vilken mån försäkringsperioderna varit samtidiga. Pensionsskyddscentralen beaktar inte samtidiga perioder när den ger intyget över försäkringsperioderna. Om försäkringsperioders samtidighet har stadgats i artikel 15 förordning 574/72.

Exempel

En person har haft ett arbete i Sverige som gett honom ATP-poäng (12 månader) och samtidigt har han haft en anställning på 4 månader som registrerats i Finland. Anställningstiden i Finland beaktas och försäkringstiden i Sverige minskas i motsvarande grad dvs. som finsk försäkringsperiod beaktas 4 månader och som svensk 8 månader. Tiden räknas i hela månader.

Om denna person har arbetat samtidigt i Torneå och Haparande avdras de samtidiga försäkringsmånaderna dock inte. Anställningen i Torneå beaktas som försäkringsperioder i Finland och anställningen i Haparanda som försäkringsperioder i Sverige

Juridiska avdelningen

29.6.1995

2.3

Försäkringsperioderna i England

Vid tolkningen av intyget över försäkringsperioderna i England har man utgått ifrån att veckorna blir månader genom att multiplicera veckorna med 7 och genom att dividera resultatet med 30 (vecka x 7).

30

2.4

Försäkringsperioderna i Tyskland

I den tyska blanketten för försäkringsperioder är kolumnen Verzicherungszeiten viktig. Vid beräkningen beaktas de månader som är till pension berättigande tid enligt lagstiftningen som tillämpas av den anstalt som räknar ut den teoretiska pensionen.

3

BESTÄMNING AV PENSIONEN

3.1.

EU-stadgandena och den återstående tiden i en fribrevspension

Enligt EU-stadgandena kan återstående tid fogas till pensionen fastän återstående tid enligt de nationella stadgandena i Finland inte mera räknas till pensionen eftersom efterkarenstiden löpt ut. Om detta stadgas i bilaga VI till EG-förordning 1408/71.

Enligt bestämmelserna i bilaga VI är förutsättningen för återstående tid att pensionsfallet inträffar när arbetstagaren arbetar i ett annat EU-land eller där bedriver företagareverksamhet. Den återstående tiden inverkar inte med full effekt på pensionsbeloppet från Finland, utan enbart i förhållande till pensionsperiodernas omfattning i Finland. Betsämmelserna i bilaga VI ger alltså rätt till återstående tid i de pensioner som enligt den nationella lagstiftningen i Finland beviljas som fribrev. En sådan pension benämns i det följande en pro rata-pension med återstående tid (ett sk. "expanderat" fribrev).

Enligt bilagebestämmelsen kan en arbetstagare ha rätt till återstående tid om hans pensionsfall i Finland inträffar medan han arbetar i ett annat EU-land. För att rätten till återstående tid skall uppkomma får inget avbrott mellan begynnelse dagen för pensionsfallet och den sista dagen för anställningen finnas. Om detta inte framgår ur pensionshandlingarna som kommit från det andra EU-landet utreder Pensionsskyddscentralens UM-sektion frågan på begäran av pensionsanstalten.

Juridiska avdelningen

29.6.1995

Exempel 1

En person som bor i Sverige blir sjukledig från sitt arbete och får sjukdagpenning från Sverige fr.o.m. 1.3.1994. Han har blivit arbetsoförmögen medan anställningen i Sverige fortgick på ett sådant sätt som avses i de finska arbetspensionslagarna. Sverige har beviljat sökanden permanent invalidpension som fortsättning på dagpenningperioden.

1.3.1994

Anst. i Sverige	sjukdagpenning	pension
APL-anställning	APL-pension: pro rata-pension för återstående tid	

Eftersom pensionsfallet i Finland inträffade medan anställningen fortgick i Sverige räknas pensionen i Finland ut som en pro rata-pension med återstående tid.

Exempel 2

En person som bor i Sverige blir sjukledig från sitt arbete och får sjukdagpenning från Sverige fr.o.m. 1.3.1990. Han har sökt pension också i Finland. I Finland har ansökan avslagits (inte arbetsoförmögen). Sverige har beviljat sökanden permanent invalidpension som fortsättning på dagpenningperioden.

Sökanden söker på nytt pension från Finland. Enligt den nya utredningen är han arbetsoförmögen på ett sådant sätt som avses i de finska arbetspensionslagarna fr.o.m. 28.2.1995.

1.3.1990

Anst. i Sverige	sjukdagpenning	pension
APL-anställning	*	pensionsfall 28.2.1990
	avslagsbeslut år 1991	APL-pension

Sökanden har inte rätt att till APL-fribrevet foga återstående tid (dvs. pro rata-pension med återstående tid) eftersom han blev arbetsoförmögen på ett sådant sätt som avses i den finska lagstiftningen först då anställningen i Sverige upphört.

Exempel 3

En person som bor i Sverige blev sjukledig från sitt arbete fr.o.m. 1.2.1994. Han uppfyllde då förutsättningarna för individuell förtidspension med undantag för åldern. Han fyllde 55 år 30.11.1994. Pensionsfallet för individuell förtidspension inträffar den

Juridiska avdelningen

29.6.1995

dag då den sista förutsättningen för pensionen uppfylls, dvs. i detta fall 30.11.1994.

Pensionsfallet i Finland avgör rätten till återstående tid enligt bilaga VI. Sökanden har alltså inte rätt till återstående tid från Finland eftersom pensionsfallet i Finland inte inträffade medan arbetet eller företagaverksamheten pågick i ett annat medlemsland. Sålunda har sökanden inte heller rätt till individuell förtidspension.

3.2

Den nordiska socialtrygghetskonventionens stadganden och den återstående tiden

Artiklen 15 i den nordiska socialtrygghetskonventionen är avsedd för de situationer då arbetstagaren har rätt till återstående tid från minst två nordiska länder (från det ena landet enligt den nationella lagstiftningen och från det andra enligt EU-stadgandena som en pro rata-pension med återstående tid). Med hjälp av stadgandet delas den samtidiga återstående tiden mellan de länder som beviljat pension med återstående tid (delning av återstående tid). Delningen är möjlig om rätten till återstående tid uppkommer enligt den nationella lagstiftningen. Delningen kan även verkställas angående den återstående tid som fås enligt efterkarenstiden. Dessutom förutsätts att pensionen från ett annat nordiskt land utgör pension för återstående tid eller pro rata-pension med återstående tid.

Bilagebestämmelse VI till EG-stadgandet 1408/71 berättigar till återstående tid då rätten enligt den finska nationella lagstiftningen inte alls finns. Artikel 15 i den nordiska socialtrygghetskonventionen är en beräkningsregel som gör det möjligt att dela försäkringsperioderna i den finska nationella återstående tiden i förhållande till de nordiska länderna som beviljar pension för den återstående tiden. Avdraget enligt artikel 15 i konventionen kan alltså bara gälla en nationellt uträknad pension, inte en pro rata-pension, ty pro rata-pensionen innehåller redan återstående tid endast i förhållande till i vilken grad pensionstagaren har försäkringsperioder i det land som beviljat pro rata-pensionen.

Artikel 15 i socialtrygghetskonventionen kan inte tillämpas om arbetstagaren verkligen inte får pension för den återstående tiden från minst två nordiska länder. Om t.ex. det ena nordiska landet avslår ansökan om invalidpension med motiveringen att arbetstagaren inte anses arbetsoförmögen, är det inte möjligt att tillämpa artikeln. I sådana fall ges den återstående tiden odelad från det land som beviljar pensionen.

Juridiska avdelningen

29.6.1995

I vissa fall kan rätten till återstående tid höra till pensionen från Sverige fastän arbetstagaren inte har blivit arbetsoförmögen medan anställningen har pågått. Eftersom det enligt bilaga VI förutsätts att pensionsfallet skall inträffa medan arbetet fortgår för att rätten till återstående tid skall kunna fogas till fribrevet från Finland, fogas den återstående tiden inte till fribrevet från Finland i dessa fall. Efterkarensdagarna från Sverige inverkar alltså inte på den återstående tiden från Sverige. Eftersom återstående tid i sådana fall inte ingår i pensionen från Finland kan Sverige inte dela sin egen återstående tid enligt den nordiska konventionen, utan Sverige beviljar hela den återstående tiden.

Om sökanden har blivit arbetsoförmögen medan arbetet fortgick i Sverige och Sverige har beviljat honom pension med exempelvis ett slutligt beslut och till pensionen har fogats hela den återstående tiden från Sverige, bör Finland räkna ut pro rata-pension med återstående tid enligt EU-stadgandena. Pensionstagaren får för stor pension från Sverige men Finland kan inte på basis av det betala ut endast en fribrevspension. Sverige kan justera sin pension och dela den återstående tiden enligt artikel 15 i den nordiska konventionen efter att ha fått uppgifter om det finska pensionsbeslutet.

I Sverige ger dagpenningtiden ett ökat antal ATP-poäng, en arbetstagare får alltså poäng också efter pensionsfallsdagen i Finland. Den återstående tiden räknas inte heller ut enligt samma förhållandetal i Finland och Sverige. Finland räknar ut sin pension enligt de egna reglerna så att de svenska försäkringsperioder som följer efter det finska pensionsfallet inte beaktas.

När den återstående tiden delas beaktas även de månader som arbetstagaren har varit arbetslös som försäkringsperiodstid.

3.3

Beräkningen av pensionen när arbetstagaren endast har rätt till pension från Finland

3.3.1

"Rent nationell" Om en person som arbetat i två eller flera EU-länder har rätt till arbetspension endast från Finland, bestäms arbetspensionen endast enligt anställningen i Finland och den finska lagstiftningen (sk. rent nationell). För att få rätt till pension eller återstående tid förutsätts inte försäkringsperioder från ett annat EU-land (artikel 49 (1) (b) (ii) i förordning 1408/71). Denna rent nationella pension

Juridiska avdelningen

29.6.1995

Pensionen beräknas enligt artikel 46 (2) i förordning 1408/71 genom att beakta försäkringsperioderna i Sverige dvs. som en pro rata-pension för den återstående tiden. Till den finska fribrevspensionen fogas alltså en del återstående tid i förhållande till försäkringsperioderna. De svenska försäkringsperioderna används till godo för rätten till individuell förtidspension och för beräkningen av pensionens pro rata. Stadgandena i den nordiska socialtrygghetskonventionen tillämpas inte eftersom Sverige inte ännu beviljar pensionen.

Sverige beviljar heleffektiv invalidpension till en arbetstagare efter att utbetalningen av sjukdagpenningen upphört. I detta fall kan Sverige dela den återstående tiden enligt artikel 15 i den nordiska konventionen eftersom arbetstagaren redan får pension från Finland som innehåller en del återstående tid.

3.4

Invalidpensionen börjar

När en person som bor i Sverige beviljas invalidpension från Finland för samma tid som han får dagpenning från Sverige, betalas pensionen enligt stadgandena i Finland dvs. samtidigt med den svenska dagpenningen. Till denna del förbereder social- och hälsovårdsministeriet en lagändring enligt vilken den svenska sjukdagpenningen under ett år är primär i förhållande till invalidpensionen.

Exempel 1

Om en person har sökt pension år 1993 och dagen för anhängiggörandet av EU-ansökan är 1.1.1994 betalas pensionen ut retroaktivt för ett år dvs. fr.o.m. 1.2.1993. Den finska pensionen beviljas som en nationell pension och fr.o.m. 1.1.1994 justeras pensionen så att den motsvarar EU-stadgandena. Sverige beviljar pensionen som börjar efter 1.1.1994 och anser fallet motsvara en fullständig EU-behandling.

Beräkningsregeln för den återstående tiden enligt bilaga VI i förordning 1408/71 gäller finsk pension oberoende av när den svenska pensionen börjar, om det finska pensionsfallet inträffat medan arbetet pågått. Den finska pensionen räknas alltså som en pro rata-pension med återstående tid fr.o.m. 1.1.1994.

Juridiska avdelningen

29.6.1995

FINSK PENSION FBP

1.1.1994

EU-ANSÖKAN

FRIBREV

PRO RATA-PENSION MED ÅTERSTÅENDE TID

	* interim. beslut		* slutligt beslut
	*****		PENSION I SVERIGE
ANSTÄLLNING I SVERIGE	DAGPENNING pensionsfall		DELAD ÅTERSTÅENDE TID

Finland betalar fribrevspension med ett temporärt beslut fram till den tidpunkt då pensionsanstalten får uppgifter om att pensionsfallet i Sverige har inträffat medan arbetet har pågått samt uppgifter om försäkringsperioderna i Sverige och om begynnelse-tidpunkten för pensionen från Sverige (om pensionen från Sverige börjar före 1.1.1994 tillämpas skyddsstadgandet). När pensionsanstalten ha fått uppgifterna justeras pensionen retroaktivt fr.o.m. 1.1.1994 till en pro rata-pension.

I den svenska pensionen delas den återstående tiden enligt artikel 15 i den nordiska konventionen eftersom pro rata-pension med återstående tid även beviljas från Finland.

Finland sänder sitt pensionsbeslut till Finland i två exemplar samt blankett E 210.

Exempel 2

Om en sökande bor i Finland, har blivit arbetsoförmögen medan han arbetade i Finland och han även är berättigad till pension från Sverige, förfars på följande sätt:

Den finska invalidpensionen börjar efter att primärtiden upphört enligt de finska stadgandena. Om pensionen börjar före 1.1.1994 räknas pensionen för denna tid ut enligt de stadganden som gällde innan EU-stadgandena trätt i kraft och pensionen justeras fr.o.m. 1.1.1994 så att den motsvarar EU-stadgandena.

Sverige beviljar sin pension från den begynnelse-tidpunkt som bestäms av de svenska stadgandena. Finsk sjukdagpenning flyttar fram begynnelse-tidpunkten för den Svenska pensionen. Sverige räknar ut den återstående tiden (antagandepoäng) till pensionen som

Juridiska avdelningen

29.6.1995

kan vara heleffektiv invalidpension, arbetslöshetspension, individuell förtidspension, ålderspension eller familjepension.

Exempel

En person har arbetat i Finland och senast i Sverige. Från den tidpunkt då anställningen i Finland har upphört har det fram till pensionsfallet för den individuella förtidspensionen ännu inte förflutit ett år, alltså har han rätt till heleffektiv pension från Finland. Den individuella förtidspensionen beviljas i Finland som sk. rent nationell. Pro rata-pension räknas inte och den nordiska socialtrygghetskonventionen tillämpas inte eftersom Sverige inte beviljar pensionen och eftersom de svenska försäkringsperioderna inte behövs för att rätt till återstående tid eller pension skall uppkomma.

3.3.2

Rätt till återstående tid enligt försäkringsperioderna i ett annat land

Om en sökande har rätt till pension endast från Finland men inte har rätt till återstående tid enligt den finska lagstiftningen (t.ex. på grundval av att han efter anställningen i Finland har arbetat tillräckligt länge utomlands), kan arbete i ett annat EU-land ge honom rätt till återstående tid. Om sökandens pensionsfall i Finland har inträffat medan han arbetade i ett annat EU-land har han rätt till återstående tid enligt bilaga VI i förordningen.

Den återstående tiden beaktas dock inte helt när den finska pensionen räknas ut, utan endast i förhållande till försäkringsperioderna. I sådana fall räknas pensionen ut som pro rata-pension för den återstående tiden i enlighet med förordningen. Pensionen räknas ut som pro rata-pension för den återstående tiden eftersom försäkringsperioderna från ett annat EU-land behövs för att arbetstagaren skall få rätt till återstående tid (artikel 49 (1) (b) (ii)).

Exempel 1

En person som bor i Sverige blir sjukledig från sitt arbete och får sjukdagpenning från Sverige fr.o.m. 1.3.1994. Han har blivit arbetsoförmögen medan anställningen i Sverige fortgick även på ett sådant sätt som avses i de finska arbetspensionslagarna. Sverige har beviljat sökanden permanent invalidpension som fortsättning på dagpenningperioden.

Juridiska avdelningen

29.6.1995

1.3.1994

Anst. i Sverige	sjukdagpenning	pension
APL-anställning	APL-pension: pro rata-pension med återstående tid	

Fastän den svenska pensionen börjar först då dagpenningperioden har upphört räknas den finska invalidpensionen genast ut som pro rata-pension med återstående tid då invalidpensionen börjar 1.3.1994, eftersom rätten till återstående tid från Finland har uppkommit på basis av försäkringsperioderna i Sverige (artikel 49 (1) (b) (ii) i bilagebestämmelse VI).

3.3.3

Rätt till pension enligt försäkringsperioderna i ett annat EU-land

Även i de fall när det behövs försäkringsperioder från ett annat EU-land för att rätten till pension skall uppkomma räknas pensionen som pro rata-pension fastän pensionen endast beviljas från Finland. Rätt till återstående tid krävs för att en arbetstagarer inte mera har rätt till återstående tid från Finland, men sökanden uppfyller de övriga förutsättningarna för individuell förtidspension då arbetet fortsätter i ett annat EU-land, räknas pensionen ut som pro rata-pension med återstående tid.

Artikel 15 i den nordiska konventionen tillämpas inte på individuell förtidspension för det första eftersom pension inte beviljas från två nordiska länder och för det andra eftersom ett avdrag enligt artikel 15 enbart kan gälla en nationellt beräknad penion, inte en pension som beräknats enligt pro rata-reglerna.

Exempel

En person har blivit arbetsoförmögen i sådan grad att han är berättigad till individuell förtidspension och han uppfyller också de övriga villkoren för individuell förtidspension (frånsett villkoret för återstående tid) medan han är anställd i Sverige. Sverige beviljar honom inte invalidpension. Enligt de nationella stadgandena i Finland har han inte mera rätt till individuell förtidspension eftersom efterkarenstiden för den återstående tiden redan löpt ut efter att den sista anställningen i Finland upphört. Enligt bilagebestämmelse VI får han dock rätt till återstående tid och samtidigt rätt till individuell förtidspension.

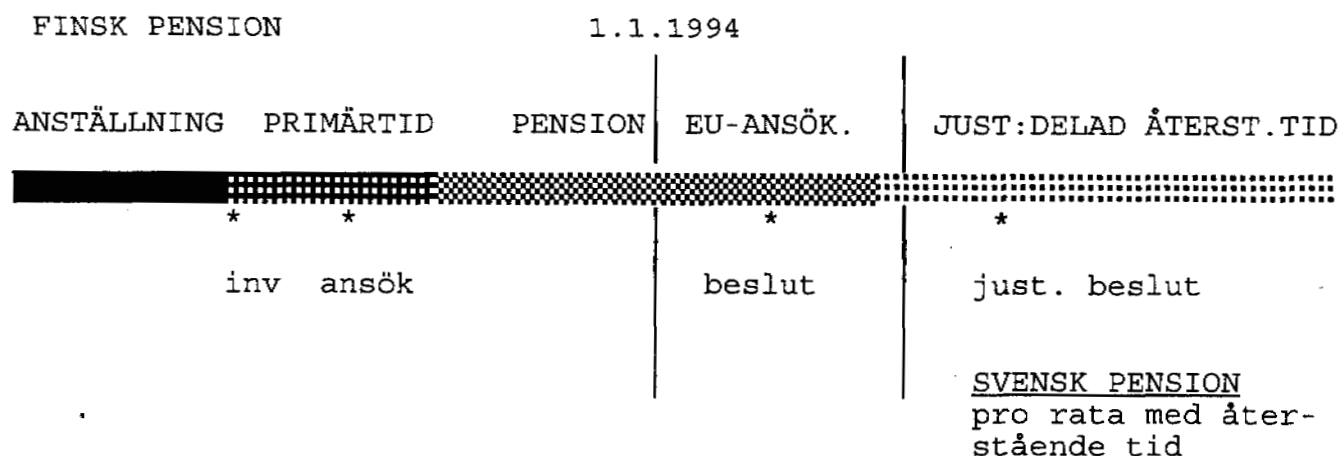
Juridiska avdelningen

29.6.1995

beviljas i Sverige. Sverige räknar ut en pro rata-pension endast i de fall då ATP-poäng inkluderande den återstående tiden funnits med under en kortare tid än tre år. I övriga fall räknar Sverige ut pensionen enligt de nationella stadgandena genom att beakta antagandepoängen för den återstående tiden.

Finland delar den återstående tiden i pensionen enligt artikel 15 i den nordiska konventionen från den tidpunkt då den svenska pensionen börjar, om det finska pensionsbeslutet är interimistiskt. Om beslutet är slutligt justeras pensionen från början av den månad som följer efter den månad under vilken pensionsanstalten har fått kännedom om att den svenska pensionen har beviljats. Om pensionstagaren vill att pensionen skall justeras retroaktivt kan det slutliga beslutet korrigeras som ett sakfel, om pensionstagaren samtycker därtill. Av försäkringsdomstolen kan pensionstagaren även anhålla om att beslutet skall upphävas.

Enligt artikel 49.2 i förordning 1408/71 justeras den finska pensionen då pensionstagaren beviljas en ny pension dvs. skyddsstadgandet mister sin betydelse när en ny pension beviljas. Om den svenska pensionen börjar före 1.1.1994 tillämpas skyddsstadgandet.

3.5

Invalidpension från Finland enligt tidigare grunder

Om pensionen beviljas enligt tidigare grunder från Finland och pensionstagaren har rätt till pension med återstående tid även från Sverige tillämpar Finland stadgandena i artikel 15 och delar den återstående tiden. I annat fall förblir den finska pensionens tidigare grunder oförändrade dvs. försäkringsperioderna räknas med fram till det tidigare pensionsfallet och den återstående tiden fogas till

Juridiska avdelningen

29.6.1995

den anställning som var aktuell också i fråga om den tidigare pensionen.

Pensionsanstalten skall på nytt be om intyget över försäkringsperioderna och nämna att pensionen räknas ut enligt tidigare grunder.

Om en fribrevspension beviljas i Sverige, beviljar Finland pensionen i enlighet med de nationella stadgandena, enligt tidigare grunder utan att dela den återstående tiden.

3.6

Engångsbetalning och EU-stadganden

Om en arbetspensionsanstalt i Finland före 1.1.1994 har beviljat full invalidpension som engångsbetalning till en arbetstagare som bor i Sverige och han där, efter 1.1.1994 beviljas pension med återstående tid enligt EU-stadgandena, bör Finland justera sin fribrevspension.

EU-stadgandena om justering av pensionen är primära i förhållande till stadgandet i 19 b § 4 mom. APL enligt vilket ingen pensionsrätt föreligger för den som fått engångsbetalning med anledning av samma pensionsfall. En pension som har beviljats som engångsbetalning kan till följd av att EU-stadgandena tillämpats ändras mycket, om återstående tid fogas till pensionen och om pensionstagaren har haft många sådana tidigare anställningar som omfattas av andra pensionssystem. När pensionen justeras och blir pro rata-pension med återstående tid, minskas det belopp som sökanden redan fått som engångsbetalning från pensionen.

Om beloppet för engångsbetalningen ändras bara lite och behandlingen av frågan är oskälig i förhållande till den eventuella nyttan, kan frågan få förfalla. I dylika fall sänds det tidigare beslutet till Pensionsskyddscentralen som vidarebefordrar det till den handläggande anstalten i Sverige.

3.7

Begränsningsstadgandets inverkan på den återstående tiden

Om en person efter att ha varit anställd i Sverige har arbetat i Finland och begränsningsstadgandet tillämpas på denna senaste anställning, fogas återstående tid inte till pensionen från Finland fastän arbetstagaren blev arbetsoförmögen medan arbetet i Finland pågick. Detta beror på att den finska bilagebestämmelsen VI endast tillämpas om sökanden blivit arbetsoförmögen **utomlands** medan anställningen pågick där.

Juridiska avdelningen

29.6.1995

Däremot fogas återstående tid till pensionen i Sverige enligt den svenska bilagebestämmelsen VI eftersom sökanden var försäkrad i Finland när pensionsfallet inträffade. Till den svenska pensionen med återstående tid tillämpas artikel 15 i den nordiska konventionen inte eftersom pensionen som beviljas i Finland är en fribrevspension utan återstående tid.

En anställning som inte godkänns tack vare begränsningsstadgandet anmäls i totalförsäkringsperioder men inte som en period som beaktas vid beräkningen av pensionen.

3.8

Så intjänas pension under pensioneringen när den återstående tiden bestäms enligt bilagebestämmelse VI

Om en arbetstagare har beviljats heleffektiv pension enligt de finska nationella stadgandena och han arbetar i Finland medan han lyfter pension, försäkras hans anställning under pensioneringstiden inte och han tjänar inte in pension på basis av nämnda anställning (6 § 1 mom. APL). Detta stadgande gäller även sådan heleffektiv pension i vilken den återstående tiden delats enligt den nordiska socialtrygghetskonventionen.

När en arbetstagare får invalidpension från Finland som pro rata-pension för den återstående tiden bör hans arbete i Finland under pensioneringstiden däremot försäkras och han tjänar in ny pension på basis av anställningen. En dylik pro rata-pension för den återstående tiden är inte en heleffektiv pension fastän den innehåller återstående tid.

3.9

En anställning som är kortare än en månad och tillämpningen av bilagebestämmelse VI

Tillämpningen av bilagebestämmelse VI förutsätter att det finns försäkringsperioder i ett annat EU-land. Försäkringsperioderna behöver dock ej ha uppkommit enligt den anställning under vilken pensionsfallet inträffat. Pensionen räknas ut genom att tillämpa bilagebestämmelse VI om en arbetstagare har blivit arbetsoförmögen medan anställningen pågick

Juridiska avdelningen

29.6.1995

fastän denna anställning har fortgått under en kortare tid än en månad.

3.10

En tidigare SjöPL-pension och APL-pension enligt EU-stadgandena

När en arbetstagare har arbetat i Finland och Sverige, har gått i SjöPL-ålderspension före 1.1.1991 och när APL och den svenska ålderspensionsåldern uppfyllts 1.1.1994 eller därefter, räknas APL-pensionen ut enligt EU-stadgandena. SjöPL-pensionen räknas då ut enligt samma stadganden enligt vilka den beviljats dvs. enligt de tidigare stadgandena genom att beakta försäkringsperioderna i Sverige.

Eftersom pensionsfallet har inträffat före 1.1.1991 ansvarar varje pensionsanstalt för sin egen andel. Principen om sista anstalt tillämpas om pensionsfallet har inträffat efter 1.1.1991.

3.11

Pro rata-beräkning i Sverige

I Sverige räknas pensionen ut enligt pro rata-reglerna endast om pensionssökanden inte har tre ATP-poängår i Sverige. I sådana fall behöver Sverige försäkringsperioder från ett annat land för att pensionsrätt skall uppkomma eftersom sökanden annars inte har rätt till ATP-pension från Sverige.

I annat fall anser Sverige att en pension enligt den nationella lagstiftningen alltid är större än pro rata-pensionen.

Om heleffektiv pension beviljas från Sverige och pensionen från Finland också innehåller återstående tid (enligt bilaga VI i förordningen eller enligt den finska efterkarensen), delar Sverige sin egen återstående tid enligt artikel 15 i den nordiska socialtrygghetskonventionen.

3.12

Beräkning av rehabiliteringspenningen

Om den som ansöker om rehabiliteringspenningen har arbetat i ett EU-land tillämpas bestämmelserna i bilaga VI till förordning 1408/71 när hans rätt till återstående tid övervägs. I sådana fall bli arbetspensionsanstalten ibland tvungen att skaffa uppgifter om försäkringsperioderna i utlandet för att reda ut rätten till rehabiliteringspenning.

Juridiska avdelningen

29.6.1995

Vid bestämningen av pensionstagarens rehabiliteringspenning räknas 10 procent enligt den pension som pensionstagaren får. En EU-runda förverkligas inte på grundval av en eventuell rehabiliteringspenning. Om pensionen har beviljats före 1.1.1994 utgör rehabiliteringspenningen 10 procent av denna pension. Om pensionen har beviljats enligt EU-stadgandena utgör rehabiliteringspenningen 10 procent av pro rata-pensionen eller av den nationella pensionen dvs. av den pension som pensionstagaren har beviljats.

En arbetstagare som inte får pension får en rehabiliteringspenning som grundar sig på en invalidpension som beviljats enligt de nationella stadgandena. I dylika fall räknas ingen pro rata-pension ut.

3.13

Ikraftträdelseskedets skyddsstadgande

För att artikel 118 i förordning 574/72 skall tillämpas förutsätts att

- pensionsfallet har inträffat före 1.1.1994
- beslutet har getts 1.1.1994 eller senare och
- pensionen har börjat före 1.1.1994.

Skyddsstadgandet tillämpas inte om pensionsfallet har inträffat i december 1993 och pensionen har beviljats fr.o.m. 1.1.1994.

Vid tillämpningen av skyddsstadgandet jämförs

- summan för arbetstagarens finska och utländska arbetspensioner som räknats ut enligt de stadganden som varit i kraft före 1.1.1994 (nationella och socialtrygghetskonventionerna)
- summan för de finska och utländska arbetspensioner som räknats ut enligt EU-stadgandena.

Genom skyddsstadgandet garanteras sökanden en pension som motsvarar de tidigare nationella stadgandena, om pensionen blir mindre om den räknas ut enligt EU-stadgandena.

(Beräkning av pensionen genom att tillämpa skyddsstadgandet (se cirkulär A 70/93 punkt 3.7.2.)

3.14

Diverse

Uppskovsförhöjning/förtidsminskning görs alltid först i den löpande pro rata-pensionen.

Den ursprungliga invalidpensionen har räknats ut enligt minimipensionsstadgandena, men i den teoretiska pensionen räknas både den intjänade pensionen och

Juridiska avdelningen

29.6.1995

pensionen enligt minimalistadgandet ut, och det alternativ som ger den större pensionen väljs.

Den samordnade teoretiska pensionens överskjutande del delas mellan de olika pensionerna i enlighet med de olika pensionslagarna, om den återstående tiden och den förhöjda tillväxten inte är tillräcklig för att täcka den överskjutande delen.

3.15

Samordning av trafikförsäkrings- och olycksfallsersättningar

Om ett annat EU-lands (so)lita-förmån är primär i förhållande till ifrågavarande lands arbetspension eller om förmånen och arbetspensionen betalas samtidigt, beaktas (so)lita-förmånen vid samordningen av den finska arbetspensionen.

Om ett annat lands (so)lita förmån är sekundär i förhållande till ifrågavarande lands arbetspension, beaktas förmånen inte vid samordningen av den finska arbetspensionen.

Bilaga 2 innehåller en förteckning över när en olycksfallsförsäkring är primär/sekundär i olika EU-länder. Hur trafikförsäkringarna i olika EU-länder förhåller sig till pensionerna utreds från fall till fall.

4

BESLUT

4.1

Interimistiskt beslut

Om inga tillgängliga uppgifter om de svenska ATP-poängen under det senaste anställningsåret finns kan en arbetspensionsanstalt i Finland ge ett interimistiskt beslut utan de senaste poänguppgifterna. Pensionsanstalten kan om den vill uppskatta försäkringsperioderna för det senaste året. Sverige ger det nya beslutet efter att ha fastställt poänguppgifterna för det senaste året. Finland ger det slutliga beslutet när arbetspensionsanstalten har fått uppgifter om poängen för det senaste året.

Om sökanden senast har arbetat i Finland och därförinnan i Sverige, är den tidigare sk. nationella pensionen möjligen för stor och ett rent fribrev kan ur sökandens synvinkel vara oskäligt liten. I sådana fall kan pensionsanstalten räkna ut rätten till delad återstående tid genom att uppskatta den enligt bilaga U eller blankett E 207 och ge ett interimistiskt beslut.

Juridiska avdelningen

29.6.1995

4.2

Slutligt beslut

De beslut om invalidpension och individuell förtidspension som i Finland blivit avslagna är slutliga, de innehåller anvisningar om sökande av ändring och postas direkt till pensionssökanden, varvid han omedelbart har rätt att söka ändring i beslutet. Övriga avslagsbeslut är slutliga men sänds till sökanden utan anvisningar om sökande av ändring. I de nordiska länderna ges besluten alltid med anvisningar om sökande av ändring (se punkt 4.7).

När en pension beviljas kan det slutliga beslutet inte alltid ges inom en behandlingstid som kan anses vara rimlig, speciellt om pensionsanstalten väntar på de slutliga uppgifterna från alla de olika EU-länderna som behandlar ansökan.

När en pension beviljas genom ett interimistiskt beslut måste pensionstagaren vänta på att många andra ärenden som inverkar på hans utkomst skall avgöras. T.ex. skattemyndigheterna fastställer inte skatteprocenten för pensionstagaren och FPA beviljar inte alltid tilläggsdelen eller bostadsbidraget utgående från ett interimistiskt beslut.

Pensionsanstalten kan utgående från ovannämnda faktorer ge ett slutligt pensionsbeslut i stället för ett interimistiskt beslut huvudsakligen i följande fall:

4.2.1

Ålderspensioner

Ålderspensionsbeslutet kan vara slutligt främst i de situationer där förhöjd pensionstillväxt på grundval av försäkringsperioderna i ett annat EU-land inte fogas till ålderspensionen. Fastän det finns en liten chans till förhöjd pensionstillväxt leder det inte till att pensionstagaren mister någon av sina rättigheter på grundval av att han har fått sitt slutliga beslut snabbare, eftersom pensionen inte innehåller förhöjd pensionstillväxt.

När pensionsanstalten får uppgifterna om försäkringsperioderna räknar den ut pensionen enligt EU-stadgandena. Om pensionen blir större ger pensionsanstalten ett rättelsebeslut och höjer pensionsbeloppet från den tidpunkt då pensionen börjar. Om pensionen blir mindre, t.ex. på grundval av samordningen, minskar pensionsanstalten pensionen från ingången av den månad som följer efter att pensionsanstalten fick uppgiften.

Det slutliga ålderspensionsbeslutet sänds till den utredande anstalten.

Juridiska avdelningen

29.6.1995

4.2.2

Följande fribrev Med ett slutligt beslut kan även följande fribrev beviljas, även ett sådant som har karaktären av engångsbetalning.

Den följande anstalten sänder fribrevsbeslutet jämte beräkningar i två exemplar till den teoretiska anstalten för att vänta på den teoretiska anstaltens beslut. Den teoretiska anstalten å sin sida sänder den tillsammans med sitt beslut till den handläggande anstalten. Se juridiska avdelningens meddelande 7/95.

4.2.3

Arbetslöshetspension

Om arbetslöshetspension kan ett slutligt beslut genast ges. Sverige kan inte bevilja arbetslöshetspension och till den förtida ålderspensionen i Sverige hör ingen återstående tid.

Om en arbetstagare som får arbetslöshetspension söker invalidpension i Sverige och Sverige beviljar honom heleffektiv invalidpension, justerar pensionsanstalten i Finland beloppet för invalidpensionen (delar den återstående tiden) från ingången av månaden som följer efter att pensionsanstalten har fått uppgifterna.

4.3

Slutligt beslut efter prövning

Förutom i ovannämnda fall kan pensionsanstalten ge ett slutligt beslut efter prövning i följande fall:

4.3.1

Fribrevspensioner

Om pensionssökanden bor i Finland och det verkar ytterst sannolikt att pensionen också från det andra landet beviljas som fribrevspension, kan beslutet genast ges som slutligt.

Om den handläggande anstalten är belägen i ett annat land dvs. om sökanden bor utomlands, kan pensionsanstalten inte veta om sökanden är berättigad till återstående tid. I sådana fall är det vanligen skäl att vänta på intyget över försäkringsperioderna.

4.3.2

Pension för den återstående tiden endast från Finland

I vissa fall kan pensionsanstalten med tillräcklig säkerhet sluta sig till att återstående tid inte fogas till ett annat lands pension. Detta är fallet när återstående tid inte hör till ett annat EU-lands

Juridiska avdelningen

29.6.1995

pension. Då kan det vara möjligt att ge ett slutligt pensionsbeslut.

För att få rätt till återstående tid i Sverige tycks det vara tillräckligt att återstående tid hör till pensionen i Finland, t.ex. på basis av efterkarens-tiden. När den pension som Sverige beviljat innehåller återstående tid har Finland rätt att enligt den nordiska socialtrygghetskonventionen dela sin återstående tid.

Det lönar sig alltså vanligen att ge ett interimistiskt beslut när rätten till återstående tid i Finland uppstår på basis av efterkarens-tiden.

4.3.3

Fortsättningsbeslut för invalidpensionerna

När den tidsbestämda invalidpensionen har räknats ut enligt EU-stadgandena kan fortsättningsbeslutet genast vara slutligt. Fortsättningsbeslutet har behandlats utan en fullständig EU-behandling, ett sammandragsbeslut utarbetas alltså inte.

Blankett E 210 fylls inte i om pensionstagaren bor utomlands.

4.4

Slutligt beslut om deltidspensionsrätt

När sökanden beviljas delinvalidpension t.ex. för att stöda att han återvänder i arbete och sökanden vill anföra besvär över beslutet, kan beslutet om pensionsrätten vara slutligt, fastän det annars är interimistiskt. Beslutet om pensionsrätten är slutligt endast om pensionssökanden kräver det.

Om pensionsanstalten redan har gett ett interimistiskt beslut kan den ge ett nyt beslut. Den del i beslutet som gäller pensionsrätten kan överklagas.

I beslutet kan pensionsanstalten t.ex. skriva på följande sätt: "Om Ni är missnöjd med att Er invalidpension har beviljats som delpension kan Ni söka ändring i detta beslut till denna del enligt bifogade anvisningar för sökande av ändring. Till övriga delar är beslutet interimistiskt och kan inte överklagas. Vi ger det slutliga beslutet när vi fått uppgifter om Era anställningar utomlands."

4.5

Slutligt beslut om invalidpension

Om invalidpension har beviljats i Finland genom ett interimistiskt beslut så att den återstående tiden har delats enligt artikel 15 i den nordiska social-

Juridiska avdelningen

29.6.1995

trygghetskonventionen, och Sverige avslår pensionsansökan, kan Finland ge ett slutligt beslut om invalidpensionen genast då uppgifterna om att ansökan i Sverige avslagits nått Finland. Pensionsanstalten i Finland behöver inte vänta på att beslutet i Sverige skall vinna laga kraft. Eftersom pensionen inte beviljas i Sverige, så som man antagit då det interimistiska beslutet gavs, beviljas den återstående tiden i Finland odelad.

Om en pensionsanstalt i Finland har gett ett slutligt beslut om en heleffektiv nationell pension och pensionsanstalten därefter får veta att pension beviljats i Sverige (t.ex. till följd av ett besvär), justeras det finska pensionsbeloppet (den återstående tiden delas) från ingången av den månad som följer efter tidpunkten då uppgifterna om den svenska pensionen nått pensionsanstalten i Finland.

4.6

Slutligt beslut om flera interimistiska beslut

När en pensionsanstalt genom flera interimistiska beslut har beviljat en arbetstagare invalidpension som är tidsbestämd, kan den räkna alla dessa pensionsperioder till godo i det slutliga beslutet som ges senare.

Pensionsanstalten kan göra en separat anmälan om varje period till pensionsfallsregistret eller en anmälan om hela perioden.

I samma beslut kan i princip det slutliga beslutet för tiden före 1.1.1994 ges, likaså det interimistiska beslutet för tiden därefter, men besväransvisning ges enbart angående det slutliga beslutet. Om den slutliga pensionen och det interimistiska beslutet görs separata pensionsfallsanmälningar.

4.7

Att sända det slutliga beslutet

De nordiska pensionsanstalterna sänder alla slutliga beslut jämte beräkningar och anvisningar om sökande av ändring direkt till de sökande, som omfattas av den nordiska socialtrygghetskonventionen. Beslutet jämte beräkningar sänds i två exemplar till den utredande anstalten som gör ett sammandrag av dem på blankett N 211. Enligt konventionen gäller detta nordiska medborgare, övriga personer som berörts av lagstiftningen i något nordiskt land, flyktingar, statslösa och personer som kommit i åtnjutande av ovanstående rättigheter genom nämnda personer (familjemedlemmar). I praktiken gäller bestämmelsen alla arbetstagare som har varit anställda i de nor-

Juridiska avdelningen

29.6.1995

diska länderna och som har fått ett pensionsbeslut (cirkulär A 19/94 punkt 6).

En arbetstagare som bor i något annat land än ett nordiskt land får ett positivt beslut först när den utredande anstalten sänder sammandragsbeslutet jämte bilagor (beslut och beräkningar). Den finska pensionsanstalten meddelar honom antingen per brev eller genom en kopia av beslutet, som inte innehåller en besvärсанvisning, om den beviljade pensionen och om att det egentliga beslutet och anvisningarna för sökande av ändring sänds som ett sammandragsbeslut.

Om pensionsanstalten först har beviljat pensionen genom ett interimistiskt beslut och pensionsbeloppet inte ändras i det slutliga beslutet, behöver pensionsanstalten inte mera informera sökanden om det slutliga beslutet. Det slutliga beslutet jämte beräkningar och anvisningar för sökande av ändring sänds till den utredande anstalten och pensionstagaren får det som bilaga till sammandragsbeslutet.

Om en arbetstagare i början av år 1994 har fått ett slutligt beslut som gäller förtida ålderspension och pensionsbeloppet inte ändras när det räknas ut enligt EU-stadgandena, kan pensionsanstalten sända sitt slutliga beslut som svar på en EU-pensionsansökan som senare anlänt från ett annat EU-land. Pensionsskyddscentralen förmedlar beslutet, blankett E 210 samt intyget över försäkringsperioderna E 205 till det andra EU-landet och på blankett E 001 anmäls att EU-stadgandena inte inverkar på pensionsbeloppet.

Som bilaga till beslutet sänder pensionsanstalten till den utredande anstalten alltid även två pensionsberäkningar, för att pensionstagaren skall veta hur pensionen bestämts.

Blankett E 210

Om pensionstagaren bor utomlands fyller pensionsanstalten i blankett E 210. Pensionsanstalten sänder den tillsammans med sitt beslut och sin beräkning till Pensionsskyddscentralen för att vidarebefordras till den utredande anstalten utomlands. Med blankett E 210 förmedlas uppgifterna till det andra landet om de pensionsbeslut som de olika EU-länderna gett. Avsikten med blanketten är att underlätta förståelsen av beslut på främmande språk.

På blankett E 210 antecknas den ursprungliga begynnelse-tidpunkten för pensionen och pensionsbeloppet då pensionen började.

Juridiska avdelningen

29.6.1995

4.8

Registrering av sammandragsbeslut

När till sammandragsbeslutet har fogats ett tidigare nationellt ålderspensionsbeslut, kan uppgifterna om sammandragsbeslutet inte lagras i pensionsfallsregistret. En sammandragsuppgift i anslutning till det nationella beslutet lagras i VIRE-basen (handläggningsregistret) som förs av Pensionsskyddscentralens sektion för utländska pensionsärenden. Uppgifterna kan tas fram på bildskärmen. Utdrag kan ännu inte ges angående dessa fall. Pensionsskyddscentralen meddelar senare om sammandrag av ny typ kan lagras i pensionsfallsregistret.

Uppgifterna om de svenska beviljningsgrunderna i pensionsfallsregistret är inte alltid tillförlitliga eftersom det i de svenska pensionsbesluten inte i alla fall framgår om det är frågan om en fribrevspension eller en pension för återstående tid.

När sektionen för de utländska ärendena registrerar pensionsfallsuppgifter lämnas uppgifterna om beviljningsgrunderna i osäkra fall ofyllda.

BASBELOPP I SVERIGE

1960	4 200 kr	1977	10 700 kr
1961	4 300	1978	11 800
1962	4 500	1979	13 100
1963	4 700	1980	13 900
1964	4 800	1981	16 100
1965	5 000	1982	17 800
1966	5 300	1983	19 400
1967	5 500	1984	20 300
1968	5 700	1985	21 800
1969	5 800	1986	23 300
1970	6 000	1987	24 100
1971	6 400	1988	25 800
1972	7 100	1989	27 900
1973	7 300	1990	29 700
1974	8 100	1991	32 200
1975	9 000	1992	33 700
1976	9 700	1993	33 712
		1994	35 200
		1995	35 700

Juridiska avdelningen

29.6.1995

Bilaga 2

INVALIDPENSIONER I EU-LÄNDERNA

	Allmän pension	Olycksfallspension primär sekundär (eller båda pensionerna)	Administration egen samma med den allm.
Island	X		X
Norge	X		X
Sverige		X	X
Danmark		X - 67 år	X
Nederländerna	X		(ej försäkring)
Belgien		X	X
Spanien	X		X
Irland	X		X
Storbritannien		(båda pensionerna)	X
Italien, tjänstem. arbtogare	X	X	X
Österrike		X	X
Grekland	X		X
Luxemburg		(båda; medellönen för de 5 bästa åren)	X
Portugal		X	X
Frankrike		(alla; ej samordning)	X
Tyskland		(båda; samordning 80 % av lönen)	X